

General de flotilă aeriană dr. ION-AUREL STANCIU, șeful *Direcției operații* din SMG:

Nu putem rămâne o armată statică

✎ Irina-Mihaela NEDELCO



- *Direcția operații* monitorizează starea de operativitate și capacitatea de luptă a armatei;
- Trebuie să ținem pasul cu schimbările care se petrec în NATO și la nivelul statelor moderne din Alianță și UE;
- S-a depășit momentul de acum 20-30 de ani al alarmelor pentru a se verifica prezența și a camufla geamurile cu pături;
- Nu cred că-și poate permite cineva să decidă să nu ne îndeplinim obligațiile asumate, să pună sub semnul întrebării credibilitatea câștigată de România cu foarte mare greutate, acolo, în teatrul de operații;
- În presa militară nu se reflectă, de multe ori, foarte corect necesitatea reducerii numerice a armatei;
- Nicio operație nu e lipsită de suferință, dar vindecă.

Documentare în teatru

■ **Domnule general, câțiva membri ai Comisiei de apărare din Senatul României au vizitat, de curând, baza militară din Tallil. Pentru că ați însoțit acea delegație, ne puteți spune care a fost scopul deplasării?**

◆ A fost o vizită de documentare și informare în teatrul de operații din Irak, unde își desfășoară activitatea militarilor din Batalionul 151 Infanterie Războieni, cunoscuți și ca *Lupii Negri*. Scopul acestei vizite l-am aflat acolo. La întoarcere, reprezentanții Comisiei de apărare ne-au mărturisit că au fost atinse toate cele trei obiective pe care și le-au propus inițial. Primul dintre acestea era să se documenteze și să se informeze în legătură cu misiunile pe care le execută militarilor noștri acolo. Apoi, să vadă la fața locului care este starea tehnicii de luptă și situația resursei umane. Referitor la tehnică, au tras concluzia că este învechită, din anii '70, că nu mai corespunde actualelor cerințe, deși specialiștii care se ocupă de mentenanță fac adevărate minuni - s-o mențină în viață. Senatorii au avut și o întâlnire cu personalul batalionului care nu era angrenat în misiuni. Firesc, la început, oamenii au fost mai timizi. După puțin timp însă, au ridicat problemele care-i frământă, cele mai multe fiind legate de evoluția în carieră a soldaților și gradațiilor voluntari, de drepturi bănești și asigurări de persoane. În legătură cu drepturile bănești, au prezentat situația comparativ cu alte contingente care sunt în teatrul de operații, nu din state foarte dezvoltate. Au menționat, de exemplu, că, de la începutul acestui an, ofițerii bulgari primesc o diurnă de 120 de euro/zi, față de ai noștri, care primesc 80 de dolari/zi. Membrii comisiei le-au dat militarilor voluntari o veste bună, spunându-le că propunerea privind modificarea limitei de vârstă până la care vor fi menținuți în sistem a fost deja aprobată de către Comisia de apărare și urmează a fi înaintată pentru dezbateri în plenum Senatului.

Noi concepte de verificare a capacității de luptă

■ **Referitor la Direcția operații, care sunt principalele domenii de responsabilitate ale acesteia?**

◆ Activitatea noastră este concentrată pe trei mari domenii: planificarea și conducerea operațiilor, verificarea serviciului de luptă și evaluarea capacității de luptă, operații speciale.

Direcția operații monitorizează starea de operativitate și capacitatea de luptă a armatei. Se fac verificări și testări ale reacției. Avem în coordonare Centrul de Operații Psihologice, toate activitățile legate de CIMIC și de forțele pentru operații speciale, respectiv structurile militare de profil din Forțele Terestre și din Forțele Navale. Aceste domenii se regăsesc ca atribuții și în structura organizatorică a direcției, care anul acesta va suferi modificări, deoarece trebuie să fim pasul cu schimbările care se petrec în NATO și la nivelul statelor moderne din Alianță și UE.

■ **Se poate face o ierarhizare a activităților, după importanța lor?**

◆ Nu pot spune că un domeniu este mai important decât altul. Depinde de situație, de moment, de evenimente. De exemplu, zilele acestea, avem o echipă care se ocupă cu verificarea capacității de luptă, desfășurând o activitate concretă în teren. Ne-am adaptat la conceptul NATO, la statutul nostru actual de țară membră a Alianței și am refăcut documentele și modul de acțiune pentru verificarea capacității imediate de reacție și ridicarea capacității operaționale. Cu alte cuvinte, s-a depășit momentul de acum 20-30 de ani al alarmelor pentru a se verifica prezența și a camufla geamurile cu pături. Acum avem unități și mari unități cu capacitate de reacție înaltă, care au termen de reacție de la 5 la 30 de zile, și cu capacitate de reacție joasă, cu termen de reacție de până la 180. Măsurile luate au avut un efect bun asupra trupelor, oamenii au văzut că sunt evaluați după criterii mult mai apropiate de realitate decât acelea uzitate în armată dinainte de 1989. O altă activitate, la fel de importantă, dar din alt domeniu de responsabilitate, a avut prioritate în urmă cu o săptămână, când s-a desfășurat un amplu exercițiu întrunit de simulare a unor situații de criză ce pot apărea pe timpul summitului NATO. Scopul acestuia a fost de a verifica sistemul de conducere, capacitatea de reacție și de intervenție a forțelor pentru executarea unor misiuni specifice în vederea asigurării măsurilor de siguranță și securitate a summitului. În urma lecțiilor învățate și a analizei postacțiune, plecând de la anumite inabilități constatate, s-a decis ca, pe data de 29 martie, la repetiția generală, să executăm încă o dată exercițiul. Tot atât de importante sunt și aplicațiile în teren, pe care le desfășurăm pentru verificarea capacității de reacție a structurilor de operații psihologice specifice de tip brigadă.

Reconfigurarea priorităților

■ **Măsura de diminuare a bugetului ministerului are repercusiuni asupra atribuțiilor ce revin direcției pe care o conduceți?**

◆ Dacă aș gândi cinic, aș putea spune că, fiind șef al Direcției operații, această măsură nu mă interesează, că, pentru a-mi desfășura activitatea, trebuie să mi se asigure resursele necesare, care nu ar fi problema mea, ci a altora. Dar, ca să vă răspund concret, nu cred că-și poate permite cineva să decidă să nu ne îndeplinim obligațiile asumate, să pună sub semnul întrebării credibilitatea câștigată de România cu foarte mare greutate, acolo, în teatrul de operații. Vedeți, nu spun armata, ci România. Din fericire, a te situa, din punct de vedere al contribuției cu trupe în teatrele de operații, între locurile 7 și 8 este o mare mândrie. De aceea, consider că factorii de decizie, în puterea cărora stă reducerea, diminuarea bugetului MAP, ar trebui să gândească de zece ori înainte de a lua o asemenea hotărâre. Sunt convins că structurile specializate din SMG și de la nivelul conducerii MAP vor lucra pentru a reconfigura prioritățile, în așa fel încât operaționalizarea și îndeplinirea obligațiilor să nu fie afectate. Foarte multe din obligațiile și angajamentele către NATO vor fi revăzute. Probabil că achiziționarea unor elemente de tehnologie și tehnică nouă va fi amânată pentru anul viitor sau pentru următorii ani. Deocamdată, suntem în plin proces de analiză și reevaluare a implicațiilor, care pot fi profunde. Dacă avem în atenție ceea ce este înscris în *Strategia de securitate națională a României*, pot aduce atingere securității și siguranței naționale. Deși nu am competența de a judeca aceste lucruri, le constat și, ca orice om responsabil, le trec prin filtrul conștiinței mele.

■ **Se apropie momentul când va intra în vigoare noul stat de organizare al direcției. S-a redus cu mult numărul de funcții, va fi mai greu să vă îndepliniți sarcinile?**

◆ La nivelul SMG, lucrurile sunt aproape finalizate. Direcția a înaintat propuneri încă de la sfârșitul lunii ianuarie. Reducerea s-a făcut cu aproximativ 9% la militari și 1% la civili. Prin reorganizare, am reușit să acoperim această reducere, în așa fel încât să nu fie afectată activitatea. Vor mai fi însă și locuri pentru care va trebui să promovăm oameni din afara direcției și mai ales din afara SMG.

■ **Revenind la unul din domeniile de responsabilitate ale direcției, considerați că, la noi, se acordă operațiilor psihologice importanța care trebuie?**

◆ În concepția NATO există acest trend, de trecere treptată de la operațiile cinetice, clasice (numite în NATO operații hard) la operații noncinetice (operații soft), legate de CIMIC, operații psihologice, informaționale, parte de operații speciale, în sensul că ele se subordonează acelor operații bazate pe efecte. În cadrul războiului care nu este altceva decât continuarea politicii prin mijloace de forță, în prezent se vorbește tot mai puțin de război clasic. Astăzi, o serie de amenințări asimetrice, de natură militară și non-militară, inclusiv cele ce se manifestă sub forma agresiunilor psihologice, informaționale sau informatice tind să sporească sub raportul gradului de pericol și al probabilității și pot afecta grav starea de securitate. Pornind de la mediul de securitate, trebuie să avem structuri cu care să putem răspunde la aceste amenințări. Nu putem rămâne o armată statică. Transformarea armatei este o necesitate. Eu sunt mândrit că în presa militară nu se reflectă, de multe ori, foarte corect acest lucru.

■ **Nu este numai vina noastră. Anumiți factori de decizie ar trebui să ne dea informațiile pe care le solicităm, pe care personalul armatei le așteaptă. Din păcate, deși nu sunt clasificate,**

prea multe date sunt ținute la secret, ceea ce nu face decât să sporească incertitudinea...

◆ Într-un fel, aveți dreptate, dar este incorect să spui că a venit cineva acum care vrea să distrugă armata. Faptul că o parte din noi am fost prinși în anumite poziții tocmai în acest moment istoric nu este o favoare, este un moment de cotitură care trebuie asumat de cineva, trebuie dus la îndeplinire. De obicei, bărbații puternici își asumă astfel de lucruri. Să nu uităm că nici o operație nu e lipsită de suferință, dar vindecă. *Bandajarea* externă nu vindecă o maladie internă, iar, cum spune o veche zicală, boala lungă-i moarte sigură. Trebuie să fim corecți, să spunem că până la preluarea situației de actuala echipă a SMG, proiecția în ceea ce privește numărul personalului era sub 90.000. Dacă se rămânea la cifra aceea, durerea ar fi fost mult mai mare. Din păcate, unii dintre noi avem o mentalitate păguboasă. Fiecare dorește reforma, dar dacă se poate, structura din care face parte să fie ocolită, să se aplice de la nivelul ierarhic superior sau inferior.

Bună comunicare și transparență

■ **Ce puteți spune despre resursa umană din structura pe care o conduceți?**

◆ Faptul că am printre colegii mei cadre militare care au obținut titlul de doctor în științe militare, în psihologie, care au două-trei misiuni în străinătate, care au îndeplinit funcții de răspundere și au fost apreciați pe poziții-cheie în comandamente multinaționale și NATO, mă face să mă simt mândru că lucrez cu astfel de oameni. Am impus, ca un criteriu de bază, dar și pentru că lucrăm cu documente NATO, cunoașterea limbii engleze de cel puțin nivel 2 STANAG. Referitor la resursa umană, pot spune că îi apreciez foarte mult pe cei incomozi, în sensul că nu așteaptă să fie împinși de la spate și vin ei cu propuneri, achiesând tot ce este nou și tot ce trebuie să transformăm. În ziua în care am fost numit în funcție, 12 decembrie 2007, am raportat în cuvântul meu că doresc să fim considerați, pentru trei luni, într-o perioadă de probă. Rezultatele obținute, faptul că nu am fost admonestați în vreun fel în această perioadă înseamnă că ne-am îndeplinit sarcinile așa cum trebuie. Ne-a fost de mare ajutor buna comunicare și transparența care există în direcție, poate și datorită faptului că lucrăm de patru ani împreună, ne cunoaștem, ei știu cum mă pot impresiona, dar îmi cunosc și exigențele. La începutul anului, în cadrul unei ședințe la care a participat tot personalul, am subliniat faptul că trebuie să facem o schemă organizatorică care să corespundă anului 2008, iar aceia care consideră că nu vor putea face față exigențelor actuale e bine să ia o decizie până la 1 mai. Astfel, în momentul când purtăm acest dialog, pot spune că problema este rezolvată. E drept, am și două regrete, doi ofițeri foarte bine pregătiți care, din motive medicale, au optat pentru trecerea în rezervă.

■ **Domnule general, ați fost trei ani atașat militar al apărării aeri și navale al României în Israel. Acolo ați cunoscut nu numai consecințele terorismului (anul trecut ați scris o carte despre acest fenomen, *Terorismul internațional - trecut, prezent, ... viitor???*), dar și armata israeliană. Credeți că din organizarea și funcționarea acesteia poate fi preluat ceva de armata română?**

◆ Da, aveți dreptate, am trăit o experiență unică și ca să vă răspund direct la întrebare, apreciez că armata română poate prelua de la armata israeliană dragostea și *încăpățânarea pozitivă* cu care-și apără valorile nației, echiparea modernă, instruirea. Nu în ultimul rând, putem prelua grija față de militarul în activitate dar, foarte important, și după trecerea acestuia în rezervă.